

21 Ianuarie 2009, nr. 382

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul Legii privind modificarea anexei la Legea privind aprobarea Listei unitatilor ale caror terenuri ramân în proprietatea statului

(înregistrat în Parlament cu numărul 3325 din 03 Decembrie 2008)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a coruptibilității proiectului Legii privind modificarea anexei la Legea privind aprobarea Listei unitatilor ale caror terenuri ramân în proprietatea statului.

Evaluarea generală

- 1. Autor al inițiativei legislative** este Guvernul RM, autor nemijlocit - Serviciul Vamal, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.
- 2. Categoria actului legislativ** propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001. Potrivit alin.(9) din articolul 9 din Legea nr.780/27.12.2001, legile organice pot interveni numai în domeniile expres prevăzute de Constituție sau în alte domenii deosebit de importante pentru care Parlamentul consideră necesară adoptarea de legi organice. Relațiile sociale reglementate de prevederile Legii nr.668-XIII din 23 noiembrie 1995, pot fi considerate ca aparținând domeniului prevăzut de lit. i) alin. (3) din art. 72 al Constituției.
- 3. Scopul promovării proiectului.** Din nota informativă ce însoțește proiectul actului legislativ, rezultă că modificările propuse au fost elaborate în scopul reglementării hotărârilor folosințelor funciare, cererii condițiilor pentru folosirea rațională a terenurilor, precum și pentru alte necesități ale statului. Prin acest proiect se propune schimbul unui teren cu suprafața de 14 hectare, proprietate publică a statului din folosința SA Combinatul de Vinuri „Cricova”, situat în extravilanul or. Cricova, în scopul construcției unui terminal vamal.

Fundamentarea proiectului

- 4. Nota informativă** a proiectului de act legislativ supus expertizei este plasată pe site-ul Parlamentului.
Considerăm că în acest fel Parlamentul respectă principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă.
- 5. Respectarea termenului de cooperare cu societatea civilă**
- 6. Suficiența argumentării.** Nota informativă la proiect conține o serie de argumente și supoziții în sprijinul ideilor ce stau la baza proiectului, dar nu conține informații privind efectuarea expertizei juridice, economice, financiare, științifice, ecologice și de alt gen. În acest fel, se încalcă dispozițiile articolului 22

din Legea privind actele legislative, 780/2001.

Prin acest proiect se propune modificarea schimbul unui teren cu suprafața de 14 hectare, proprietate publică a statului, din folosința SA Combinatul de Vinuri „Cricova”, situat în extravilanul or. Cricova, în scopul construcției unui terminal vamal, însă în proiectul de act legislativ nu este specificată modalitatea de schimb. În acest context, menționăm că potrivit prevederilor Codului Civil al RM părțile contractului de schimb au obligația de a transmite reciproc dreptul de proprietate asupra unui bun. Fiecare parte este considerată vânzător al bunului pe care îl înstrăinează și cumpărător al bunului pe care îl primește în schimb. Astfel, bunul ce urmează a fi schimbat trebuie să existe și să fie determinat, să fie indicată adresa juridică, nr. cadastral, valoarea economică etc. De asemenea, trebuie indicat care teren va fi primit de Guvern în schimb: locul amplasării, precum și suprafața și valoarea economică concretă. Aceste condiții sunt necesare, reieșind din prevederile art. 825 din Codul civil potrivit căruia în cazul în care bunurile schimbate nu au aceeași valoare, diferența de valoare poate fi compensată printr-o sumă de bani. Atât nota informativă, cât și proiectul propriu-zis nu conțin informații despre: cine va acționa din numele statului la efectuarea schimbului și cine va suporta cheltuielile de înregistrare a dreptului de proprietate; nu este reglementată procedura de utilizare ulterioară a terenului ce urmează a fi scos din circuitul agricol etc. Totodată, la transmiterea a 14 ha de terenuri proprietate de stat în proprietatea or. Cricova, trebuie de ținut cont că:

din suprafața de 92 ha deținută de către SA Combinatul de Vinuri „Cricova” cu titlu de folosință, o parte de terenuri nu pot fi utilizate eficient în scopuri agricole de către întreprindere, în special terenurile agricole (7,49 ha), cimitir (2,20 ha), fîșii de pădure (0,58 ha), alte terenuri (2,70 ha) – 12,97 ha.

În cazul în care vor fi transmise 14 ha de terenuri agricole, fără includerea terenurilor indicate mai sus, Combinatul de Vinuri „Cricova” SA va fi lipsit încă de 6,50 ha de terenuri ocupate în prezent cu viță de vie. Este de menționat, că cheltuielile pentru plantarea la 1 ha de viță de vie se estimează la suma de cel puțin 120 mii lei.

la delimitarea de către Guvern a terenurilor ce vor fi excluse conform proiectului supus expertizei va trebui soluționată problema compensării prejudiciului ce va fi suportat de către Combinatul de Vinuri „Cricova” SA, deoarece pe o parte de terenuri se află viță de vie, înregistrată la întreprindere ca fonduri fixe.

va fi necesar de a identifica modalitatea de soluționare amiabilă a litigiului cu proprietarii terenurilor din com. Grătiești, situate lângă traseul guvernamental din or. Cricova. În cazul excluderii a 14 ha de terenuri, conform proiectului expertizat, va fi imposibilă soluționarea litigiului funciar cu proprietarii terenurilor din com. Grătiești și ulterior va fi pierdut controlul asupra menținerii aspectului estetic și peisagistic a intrării în or. Cricova pe traseul guvernamental.

Considerăm că proiectul contravine prevederilor art. 3 din Legea nr. 322 din 18.07.2003 cu privire la declararea complexului "Combinatul de Vinuri "Cricova" - S.A." drept obiect al patrimoniului cultural - național al Republicii Moldova, potrivit căruia ansamblului construcțiilor terestre cu terenurile aferente și de peisaj geografic, amplasate în orașul Cricova se atribuie statut de obiect al patrimoniului cultural-național. De asemenea, se încalcă prevederile Hotărîrii Guvernului nr. 513 din 18.05.2004 cu privire la aprobarea Programului de dezvoltare a complexului "Combinatul de Vinuri "Cricova" - S.A." în anii 2004-2013. În conformitate cu prevederile Hotărîrii de Guvern menționate, pînă în anul 2013 suprafața totală de viță, proprietate a Combinatului, trebuie să constituie circa 890 ha. Totodată, pentru a asigura dezvoltarea economică a complexului "Cricova", în calitate de producător de vinuri și soluționarea într-un termen cât mai restrîns a problemei aprovizionării cu struguri de calitate, Combinatul va extinde producerea proprie de struguri. În acest scop va utiliza terenuri proprii, iar, în caz de necesitate, terenuri arendate, acordîndu-se prioritate terenurilor cu condiții pedoclimatice favorabile pentru cultivarea viței de vie.

Prin promovarea proiectului în cauză, Guvernul nu numai că nu protejează terenurile Combinatului, dar dimpotrivă încearcă micșorarea acestora, încalcînd astfel propriile hotărîri de dezvoltare a potențialului economic al Combinatului.

7. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale. Nota informativă nu face nici o referire la compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației comunitare.

8. Fundamentarea economico-financiară. Nu este făcută fundamentarea financiar-economică, cu toate că implementarea proiectului în cauză presupune suportarea anumitor cheltuieli financiare.

Potrivit lit. d) a art.20 din Legea 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină

informații privind „fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”. Potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară.

Evaluarea de fond a coruptibilității

9. Stabilirea și promovarea unor interese/beneficii. Din textul proiectului nu rezultă stabilirea și promovarea expresă a unor interese/beneficii de grup sau individuale, necorelate/contrare interesului public general.

10. Prejudicii aduse prin aplicarea actului. Proiectul va aduce prejudicii Combinatului de Vinuri „Cricova” SA. Considerăm că prin aprobarea modificărilor în cauză, Combinatul va fi lipsit de o suprafață de teren pe care sunt amplasate plantații de viță de vie, înregistrate la întreprindere ca fonduri fixe.

11. Compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației naționale. La examinarea proiectului au fost stabilite anumite neconcordanțe dintre prevederile lui și dispozițiile altor acte normative și anume: a Codului Civil, Legii nr. 322 din 18.07.2003 cu privire la declararea complexului "Combinatul de Vinuri "Cricova" - S.A." drept obiect al patrimoniului cultural - național al Republicii Moldova.

12. Formularea lingvistică a prevederilor proiectului. Formulările conținute în proiect sînt suficient de clare și concise, exprimările întrunind rigorile tehnicii legislative, ale limbajului juridic, respectă regulile de ortografie și punctuație.

13. Reglementarea activității autorităților publice. Proiectul nu stabilește atribuții ale autorităților publice, nici proceduri administrative noi sau alte chestiuni vizînd activitatea acestora.

14. Analiza detaliată a prevederilor potențial coruptibile.

	Articol	Text	Obiecția	Elemente de coruptibilitate și alte riscuri	Recomandarea
1	Art. II	va întreprinde măsurile necesare pentru delimitarea terenului exclus în conformitate cu articolul I al prezentei legi; <u>va transmite în proprietatea orașului Cricova terenul exclus în conformitate cu articolul I al prezentei legi, precum și va prelua un teren cu o suprafață similară din proprietatea publică a orașului Cricova, potrivit procedurii legale stabilite.</u>	Nu este clară modalitatea de efectuare a schimbului precum și a terenului ce va fi schimbat	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Propunem respingerea proiectului.

Concluzii

Considerăm că proiectul Legii nu poate fi adoptat în redacția propusă Parlamentului spre adoptare, deoarece favorizează sau camuflează acte de corupție. Totodată, în opinia noastră, proiectul necesită a fi corelat cu actele legislative în vigoare în special cu prevederile art. 19, 20, 22 al Legii nr. 780/2001, Codul Civil art. 823 – 826, precum și cu prevederile Legii nr. 322 din 18.07.2003 cu privire la declararea complexului "Combinatul de Vinuri "Cricova" - S.A." drept obiect al patrimoniului cultural - național al Republicii Moldova.

Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției